

I detta statistiska faktablad redovisar Sveriges Lärare insamlade uppgifter över gruppstorlekar, extra anpassningar och särskilt stöd i fritidshemmet. Mätningen avser förhållandena under vecka 5 år 2023. Skolformerna förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning redovisas i faktablad 2023:2.

Gruppstorlekar, extra anpassningar och särskilt stöd i fritidshem

Spridning i storlek på elevgrupp

I genomsnitt bestod den huvudsakliga elevgruppen som lärarna i fritidshemmet undervisade av 50 elever och i genomsnitt hade hela fritidshemmet 88 elever (**tabell 1**). I den huvudsakliga elevgruppen var typvärdet lika högt som medelvärdet medan det i hela fritidshemmet var lägre typvärde än medelvärde. Det innebär att det vanligaste elevantalet på fritidshemmet var lägre än det genomsnittliga elevantalet, vilket också visar att det finns ett antal stora fritidshem som drar upp medelvärdet för riket.

Det fanns en stor spridning mellan antalet elever både gällande den huvudsakliga elevgruppen och för hela fritidshemmet. Det lägsta antalet elever i den huvudsakliga elevgruppen var 10 elever och det högsta var 144 elever. För hela fritidshemmet fanns det en spridning mellan 19 och 450 elever.

Tabell 1. Det genomsnittliga antalet elever i den elevgrupp de huvudsakligen undervisar och det totala elevantalet på hela fritidshemmet.

Baserat på svar från 421 respektive 418 lärare i fritidshem.

	Antal	P ₁₀	Medelvärde	P ₉₀	Typvärde	Min	Max
Elevgruppen som den svarande huvudsakligen undervisar på fritidshemmet	421	25	50	80	50	10	144
Det totala elevantalet på fritidshemmet	418	36	88	170	70	19	450

Extra anpassningar och särskilt stöd

I genomsnitt hade en lärare i fritidshem vid det undersökta undervisningstillfället fyra elever med extra anpassningar, två elever med särskilt stöd och fyra elever som enligt läraren behövde särskilt stöd men som av något skäl inte fick det (**tabell 2**).

Tabell 2. Antal elever i elevgruppen som hade extra anpassningar, särskilt stöd och elever som bedömdes vara i behov av särskilt stöd men som inte fick det. Baserat på svar från 396 lärare gällande extra anpassningar, 390 svar gällande särskilt stöd och 402 svar gällande elever som behövde särskilt stöd men som inte fick det.

Antal elever som har extra anpassningar			Antal elever som har särskilt stöd			Antal elever som behöver särskilt stöd			Andel som får särskilt stöd som är i behov av det
P ₁₀	Medelvärde	P ₉₀	P ₁₀	Medelvärde	P ₉₀	P ₁₀	Medelvärde	P ₉₀	Medelvärde i procent
0	4	10	0	2	5	0	4	10	37%

I genomsnitt hade åtta procent av eleverna extra anpassningar, fyra procent särskilt stöd och åtta procent skulle enligt lärarna behöva särskilt stöd. I genomsnitt fick 37 procent av de elever som var i behov av särskilt stöd det.

I de tio procent elevgrupper (P₉₀) där störst andel elever i genomsnitt behövde extra anpassningar, behövde var femte elev extra anpassningar. För särskilt stöd var motsvarande andel ungefär var tredje elev (oavsett om de fick det eller ej).

Stora skillnader mellan önskad och faktisk gruppstorlek

I enkäten fick lärarna ta ställning till hur de bedömde storleken på klassen, det vill säga om den var för stor, lagom eller för liten (**tabell 3, nästa sida**). Endast en person bedömde att storleken var för liten och sex personer var osäkra. Dessa har därför utelämnats ur redovisningen.

Lärare som ansåg att de hade en lagom storlek på elevgruppen hade i genomsnitt 39 elever i gruppen, fyra elever med extra anpassningar, två elever med särskilt stöd och tre elever som var i behov av särskilt stöd utan att få det.

Lärare som ansåg att de hade för stor elevgrupp hade i genomsnitt 55 elever i gruppen, fem elever med extra anpassningar, två elever med särskilt stöd och fem elever som var i behov av särskilt stöd utan att få det.

De som svarade att de hade en för stor elevgrupp hade i genomsnitt 16 elever fler, vilket är 41 procent större, jämfört med de som svarade att de hade en lagom stor elevgrupp. De hade också i genomsnitt ytterligare en elev med extra anpassningar och ytterligare två elever som var i behov av särskilt stöd utan att få det.

De lärare som svarade att de hade en för stor grupp hade i genomsnitt 24 elever för mycket mot vad de själva ansåg hade varit en rimlig grupp medan motsvarande

Tabell 3. Jämförelse mellan lärare som bedömt att elevgruppen var för stor eller lagom, uppdelat per skolform. Baseras på svar från 381 till 395 lärare.

	Antal elever	Antal elever som har extra anpassningar	Antal elever som har särskilt stöd	Antal elever som behöver särskilt stöd	Rimlig storlek skulle vara (i antal elever)	Diskrepans gällande antal elever och rimligt antal elever	Andel som får särskilt stöd som är i behov av det
För stor	55	5	2	5	32	+24	32%
Lagom	39	4	2	3	33	+6	46%

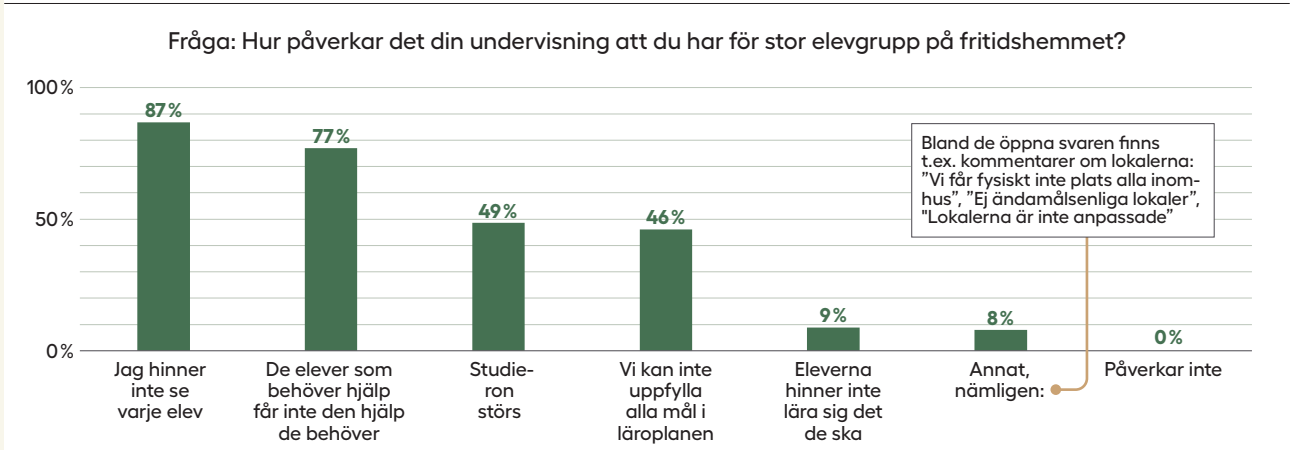
antal för de med lagom stor grupp var sex elever för mycket.

På motsvarande sätt fanns också skillnader gällande hur stor andel elever som fick särskilt stöd som är i behov av det. Bland de lärare som ansåg att gruppen var för stor fick 32 procent av eleverna med sådana behov särskilt stöd. Motsvarande andel för de som bedömde storleken som lagom var 46 procent.

Påverkan av att ha för många elever i gruppen

De respondenter som svarade att de hade för många elever i gruppen fick frågan vilken påverkan detta hade på deras undervisning (**diagram 1**). Nästan nio av tio lärare svarade att de inte hann se varje elev i undervisningen. Tre av fyra uppgav att det innebar att de elever som behövde hjälp inte fick den hjälp de behövde. Ungefär hälften svarade att studieron stördes. Ingen lärare svarade att det inte hade någon påverkan.

Diagram 1. Procentuell fördelning över hur det påverkar undervisningen att ha för stor elevgrupp på fritidshemmet. Baseras på svar från 265 lärare.

Om undersökningen

- Det statistiska faktabladet baseras på uppgifter som samlats in i Sveriges Lärares longitudinella medlemsundersökning.
- Data samlades in genom en webbenkät. Insamlingsperioden var 10 februari–1 mars 2023. Totalt skickades två påminnelser.
- I undersökningen ombads respondenterna beskriva förhållandena under vecka 5 år 2023.
- Undersökningen genomfördes inom ramen för Sveriges Lärares medlemspanel. Till skillnad från andra paneler är Sveriges Lärares medlemspanel inte självrekryterad. Alla yrkesverksamma medlemmar har därför samma sannolikhet att ingå i panelen. Panelen upprättas en gång varje år.
- Sveriges Lärare organiserar en mycket stor majoritet av skolväsendets legitimerade och behöriga lärare. I tabell M1

jämförs medlemspanelens sammansättning med den sammantagna lärarsammansättningen i skolväsendet enligt Skolverkets statistik. Som tabellen visar är representativiteten mycket god. Genom samkörningar av Sveriges Lärares medlemsregister, andra registeruppgifter och Skolverkets officiella statistik genomför Sveriges Lärare noggranna bortfallsanalyser för att säkerställa resultatens validitet och reliabilitet.

I tabell M2 redovisas urval och svarsfrekvens för den undersökning det statistiska faktabladet baseras på. Redovisningen avser endast lärare som uppgett antal elever i den huvudsakliga elevgruppen samt antal elever i hela fritidshemmet. Svar från 36 respondenter har exkluderats i samband med datavätt och validering.

Faktabladet är framtaget av Veronika Fridlund, PhD och utredare på Sveriges Lärare.

Tabell M1: Medlemspanelens representativitet

	Sveriges Lärares medlemspanel	Skolväsendet (Skolverkets statistik)
Förskola	26%	25%
Förskoleklass	4%	4%
Fritidshem	6%	7%
Grundskola	44%	44%
Grundskoleklass	2%	2%
Gymnasieskola	14%	14%
Gymnasieskoleklass	1%	1%
Vuxenutbildning	3%	3%
Totalt	100%	100%

Tabell M2: Urval och svarsfrekvens

	Fritidshem	
	Antal	Andel
Bruttourval	982	100%
Felaktiga kontaktuppgifter	3	0%
Nettourval	979	100% (97%)
Antal svarande	471	
Ej fullföljda	54	
Svarsfrekvens beräknat på nettourval		58%